

శ్రీరామాయణము.

శ్రీవైభానసధర్మచంద్రిక.

కవి

పద్మావతివాణస్మయేన మహారాజరాజశ్రీ
శ్రీరాజావర్ణివాయి శ్రీనాయ జగతిరాజు బహద్దరు
వాణిచ వ్రాయబడినది.

శివమహాస్వ 500 ప్రతులు.

అయ్యగారి బహురాజగారిచే
శ్రీవిద్యానిలయ మహాశివశాసనము ముద్రితముగ
ప్రకటింపబడినది.

1911

శ్రీరామాయనమః

రాజమాన్య రాజపూజకులయిన మహారాజరాజశ్రీ, శ్రీరాజావత్స
వాయి రాయ జగవతి రాజబహద్దరుగారి దివ్యసముఖమునకు—

కృష్ణాజిల్లా—భీమవరంతాలూకా—చెరుకుమ్మిల్లి గ్రామకాపురస్తుప
దాట్లపెదమంగరాజు నిత్యం అనేకసమస్కారములుచేసి చాయంగల విన్న
పములు.

విశ్వాపసునామసంవత్సరం॥ పుష్య శు॥ ౧౧ స్థిరవారం వరకు ఇచ్చట
చెరుకుమ్మిల్లిలో కుశలం, అచ్చట తమనిత్యసంతోషాతిశయములను వ్రా
యించి కృపచేయించుకొనుచున్నాను. త॥ మాగ్రామంలో సూతనముగ
విష్ణాలయము కట్టించి వైఖానసులను స్థలజ్ఞులుగా నేర్పాటుచేయించి
వైఖానససూత్రముచేరిన ప్రతిష్ఠచేయించినాము.

వైఖానసుల సూత్రప్రదత్తి యిదివరకు మాకు తెలియదు. ఈచు
ట్టుపట్ల కొన్ని గ్రామాదులలో వైఖానసులకు విష్ణుస్థానము క్షణము ఇ
స్తున్నారు. మేమున్ను, అప్రకారమే ఇచ్చటకు యత్నించగా యీగ్రా

మధురహితులు వారికి విష్ణుపాత్ర) యివ్వకూడదనే హంశములు కొందరికిచ్చి ఆపుదల చేశినారు.

అందుకు యిపుడు ముఖ్యముగా, తమపేర వ్రాసుకునే మనవి యేమనగా.

మీప్రాంతమందుగాని, మీగ్రామంలోగాని, ఊత్రీయులు, ఆర్ది కముహోజన వైభావనులకు విష్ణుపాత్ర) యిచ్చుచున్నారా లేదా?

గ్రామాధిపతులయందుగాని, శాంతులయందుగాని, వారికి దానములు వగైరాలుయిచ్చుట ఉన్నదా లేదా? వారివల్ల ఊత్రీయులు ఆశీర్వాచనమును పొందవచ్చునాకూడదా? ఈహంశములను తమవంటి జమిందారులను తెలుసుకొని మేము అవలంబించ వలయునని కోరికతో యింతగా వ్రాసుకున్నాము. కాబట్టి తమ సంస్థానములోగాని, యితరచోట్లగాని, వైభావనులకు జరుగు మర్యాదలను వ్రాయించగలందులకు మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాము. తమరు స్వతహా చాలాపండితులనియు ఊత్రీయులలో తమకు విశేషముగాని హంశములు వేరుండవని తమరు చేయు ఆచారములను మేము అవలంబించవలెనని కోరికతో వ్రాసుకున్నాము. గరుక యిందుకు నెంటనే ఉత్తరువు దియచేయించగలందులకు మిక్కిలి కోరుచున్నారము.

దీప్యచిత్తమునకు శేషతెను.

ది 6—1—06 సం॥ రం

దాట్ల పెడమంగరాజు వ్రాలులని యున్నది.

శ్రీమత్సకలగుణసంపన్నులై స శ్రీమహామేరుసమాసధీరులయి

శ్రీరాట్ల పెద్దిమంగిరాజుగారికి రాజానర్పణవాయి రాయ

జగపతిరాజు విన్నపములు.

—(0)—

ఇచట పెద్దాపురంలో డేమం. అచటి యోగిక్షేమములను తరుచు వ్రాయించవలెను. త|| మీరు జనవరి 6 వ తారీఖున వ్రాయించిన యుత్తర మందినది. మీగ్రామములో నూతనముగ ఆలయము కట్టించి వైఖానససూత్రప్రకారము శ్రీవిష్ణుప్రతిష్ఠ చేయించినామని వ్రాయించినారు. ఇందుకు చాలా సంతోషించడమైనది. మీసమీపగ్రామములలోనై ఖానసులకు విష్ణుస్థానమునకు ఊణము ఇవ్వడపు ఆచారమున్నదని న్ని మీగ్రామపురోహితులు నాకి ఊణం యివ్వకూడదని ఆటంకపెట్టి నానిన్ని వ్రాయించినారు. నిషిద్ధమైన గ్రామయాజకత్వవృత్తిని అవలంబించిన గ్రామపురోహితులు పూజ్యమైన శ్రీవిష్ణుదేవయాజకత్వమును అపలంబించిన వైఖానసులు పూజ్యులుకారని నిషేధించినందుకు వింతగా నున్నది. ఈప్రాంతములయందు చాలాగ్రామములలో విష్ణుస్థానమునకు సాంఘికాత్రినైష్ఠ్యపులకుగాని వైఖానసనైష్ఠ్యపులకుగాని ఊణమివ్వడమాచారమైయున్నది. మాకుటుంబములోనున్న రామచంద్రపురం తాలూకా కోలంక—గ్రామములో మామేనమామగారి కుటుంబములోనున్న వైష్ణవమతమునవలంబించిన మరొకొన్ని కుటుంబములలోనున్న మూఁసుస్థానములనున్న నైష్ఠ్యపులకే ఊణమివ్వడమాచారమైయున్నది. మాకుటుంబములో

పాంచరాత్రవైష్ణవులు వైఖానసవైష్ణవులనేభేదము లేకుండా మూఁడుస్థానములకున్న ఊమివ్వడమాచారమైయున్నది. వైఖానసవైష్ణవులకు విష్ణుస్థానమునకే ఊమివ్వవలెననే నియమములేకుండా విశ్వదేవస్థానమునకుగాని పితృస్థానమునకుగాని ఊమివ్వడంకలిగియున్నది. పైతృకములలోగాని గృహాదిపుణ్యకాలములలోగాని శాంతిర్కలలోగాని పౌష్టికములయిన వివాహాదిశుభకర్మలలోగాని వీరిని పూజించుట ఆచారమైయున్నది. వీరి పూజ్యతనుగూర్చి యిందుతో పంపించిన పత్రికవల్ల మీకుస్పష్టముగా విశదముకాగలదు. గనుక తిరుగావిస్తరించలేదు. ఈయత్తరము మీకందినట్లుగానే తిరుగా జవాబువ్రాయించవలెను. విష్ణుమతాభిమానముగల మనబంధువులకు నీపత్రికావచనములను విశదీకరించవలెను. మీక్షేమసమాచారములను తరుచువ్రాయించుచుండవలెను.

చిత్తగించవలెను. శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ.

ది 4 పిబ్రవరి 1906 సం॥రం

వ॥ రాజా రాయ జగపతిరాజు వాల్మీకి

అని వున్నది.

శ్రీరామాయనము.

శ్రీ వైఖానస ధర్మచంద్రిక.

పెద్దాపురనివాసస్థులయిన మహారాజ రాజశ్రీ శ్రీరాజా వత్సవాయి శ్రీరాయ జగపతిరాజు బహద్దూరుగారు కృష్ణాజిల్లా భీమవరం తాలూకా చెరుకుమిల్లి నివాసస్థులయిన శ్రీదాట్ల పెదమంగరాజుగారివేర శ్రీవైఖానసపూజ్యతమగూర్చి వ్రాయించిన పత్రిక.

{ స్మృతిరత్నాకర ధర్మశాస్త్రీ అధి
సూత్రాని అగ్నివైశ్యసూత్రే }

అథాతస్మాత్ప్రీతగానావ్యభిజ్ఞానామోబోధాయన మాపస్తంబసత్వాపాదం ద్రావ్యయణమాగస్త్యంశాండిల్యమాశ్వలాయనం శామ్భవీయం కాత్యాయనమితి సవానిపూర్వసూత్రాని, వైఖానసంశౌనకీయం భారద్వాజ మగ్నివైశ్యం జైమినీయం వాధూలం మాధ్యందినం కౌండిన్యం కాపీతకమితి సవాన్యపరసూత్రాని, అష్టాదశసంఖ్యాతాశ్శరీరసంస్కారా ఇతి.॥

తా॥ బోధాయనసూత్రము, ఆపస్తంబసూత్రము, సత్వాపాదము ద్రావ్యయణము, అగస్త్యము, శాండిల్యము, అశ్వలాయనము, శామ్భవీయము, కాత్యాయనము, అని యీతొమ్మిదిపూర్వసూత్రములు, వైఖానసము, శౌనకీయము, భారద్వాజము, అగ్నివేద్యము, జైమినీయము, వాధూలము, మాధ్యందినము, కౌండిన్యము, కాపీతకము, అని యీతొమ్మి

ది అపరసూత్రీములు. మెళి పదునెనిమిది. శరీరసంస్కారార్థమై చెయ్యబడి ససూత్రీములు—

{ ఏతేహంసూత్రాణామధ్యే వైఖానససూత్రం ప్రితి }
{ శ్రీబ్రహ్మాండపురాణాదిషూక్తాః శ్లోకాఃలిఖ్యంతే. }

తా॥ యీసూత్రీములలో వైఖానససూత్రీమువిషయమై శ్లోకముల నువాచియుచున్నాము—

శ్లో॥ వైఖానసంపాంచరాత్రీ మితివిష్ణ్వాగమాపుశే॥

రిత్రీవైఖానసంముఖ్య తమమిత్యుచ్యతేబుధై॥

తా॥ వైఖానసము, పాంచరాత్రీము, అని విష్ణ్వాగమములు రెండు. యీరెండింటిలో వైఖానససూత్రీము ముఖ్యమని పండితులచే చెప్పబడుచున్నది.

శ్లో॥ వైఖానసస్యసూత్రీస్య చాగ్నేశ్శ్రీమణకస్యచ॥

నారాయణస్యవేదస్య మాహాత్మ్యంనావబుధ్యతే॥

తా॥ వైఖానససూత్రీముయొక్క, శ్రీమణకాగ్నియొక్క, నారాయణమనే వేదభాగముయొక్క మహిమవివరింప నశక్యమైనది.

శ్లో॥ యథాసర్వేషువేదేషు సామవేదఃప్రశస్యతే॥

తథాసూత్రేషుసర్వేషు సూత్రీమేతత్ప్రీతస్యతే॥

తా॥ అన్ని వేదములలో సామవేదమునలెకే, అన్నిసూత్రీములలో సీ సూత్రీము శ్లాఘింపబడినది.

శ్లో॥ అగ్నిరైవైఖానసంసూత్రీం విష్ణుర్వేదాశ్చశాశ్వతాః॥

గాయత్రీవైష్ణవావిపా స్సప్తతేతిపవిత్రీకాః॥

తా॥ అగ్ని హోత్రీము, వైఖానససూత్రీము, శ్రీవిష్ణుదేవుడు, శాశ్వతమైనవేదములు, గాయత్రీమంత్రీము, విష్ణుభక్తులు, బ్రాహ్మణులు ఏరే ధర్మరు మిక్కిలి పవిత్రులు.

—కాలమాధవీయ్యే, ఉపోద్ఘాత ప్రకరణే.—

శ్లో॥ వైఖానసాద్యాగమోక్త దీక్షాం ప్రాప్తహి వైష్ణవః।

తా॥ వైఖానసాగమోక్త ధర్మమునవలంబించినవారు వైఖానస వైష్ణవులు.

—స్మృతిముక్తాఫలే.—

శ్లో॥ పాంచరాత్రాద్యాగమోక్తదీక్షాం ప్రాప్తస్మైష్ణవః॥

తా॥ పాంచరాత్రాగమోక్తదీక్షను వహించినవారు పాంచరాత్ర వైష్ణవులు.

—వైఖానసవైష్ణవ శ్రేష్ఠతనుగూర్చి శ్లోకములు—

{ శ్రీబ్రహ్మాండపురాణే అర్థపంచకవివరణే }
{ అర్చితానూచక ద్వితీయాధ్యాయే }

శ్లో॥ శబ్దతాత్పర్యవిజ్ఞాన విహీనత్వాదనూయయా।

విత్తానం పూజయంతీతి యాజకాన్ దూషయంతీయే॥

తేషాంతు సరకేవాసో యావదాచంద్రితారికం॥

తా॥ శబ్దాధాభిప్రాయమును తెలియక అనూయచేత విత్తమునుగ్రహించి దేవునిపూజించుచున్నారని అర్చకులనెవరు నిందింతురో వారికి ఆ చంద్రితారికముగా సరకమందు నివాసముకలుగును.

శ్లో॥ నూజకాపవమద్భక్తామచ్ఛరీరిం హియాజకాః।

యేనాస్తాన్వినిందింతి భవంతిమమనిందకాః॥

తా॥ అస్సరీలే మాధవులు, నాశరీరమువంటివారున్నా, వారిని నిందించినారు నన్ను నిందించినవారుగా నెంచబడుదు, అనిభగవద్విచారము.

శ్లో॥ యేపూజయంతిమద్భక్తాన్యాజకాన్ నుషమాహితాః।

మమైవపూజాంతాంబుధావ్ దాస్యమిహిమంపదం॥

తా॥ నాభక్తులయిన అర్చకులను శ్రద్ధగా పూజించినవారికి ఆపూజ వాదిగాభావించి వారికి నాలోకమునిచ్చెదను.

శ్లో॥ అన్నం వస్త్రం ధనంవాపి యాజకానాందదాతీయః॥

తన్నమైవహీదత్తంస్యా ద్వర్ధతేవటబీజవత్॥

తస్మైదాస్యామ్యహంవిప్ర తత్ఫలేనపదంమమ॥

తా॥ అన్నముగాని, వస్త్రముగాని, ధనముగాని, మాయర్చకులకు యివ్వబడినది నానిమిత్త మేయివ్వబడినదగును. ఆ దానఫలము వటబీజము వలె వృద్ధిపొందును. ఆదాతకు నాలోకము నిచ్చెదను.

శ్లో॥ మద్యాజకానాంయోదద్యా నృహదానాదికంసరః॥

ఫలంకోటిగుణందత్వా దదామిపరమంపదం॥

తా॥ యేనరుష మాయర్చకులకు మహదానాదికమును యిచ్చుచో ఆ దాతకు మేము కోటిగుణముగా ఫలమునివ్వడమేకాక మాపరమపదమును కూడా యివ్వగలము.

శ్లో॥ అర్చకంశోషయేద్విష్ణుం యస్తోషయతుమిచ్ఛతి॥

తుష్టేర్చకేజగన్నాథ స్తుప్తపవనసంశయః॥

తా॥ విష్ణుప్రసాదము కోరినవాడు అర్చకుని సర్మరించవలెను. అర్చకుడు పంతుష్టుడైతే జగన్నాథుడు పంతుష్టుడగును.

ఈపై నివ్రాసిన శ్లోకములవల్ల వీరిసూత్రముశ్రీష్ఠమయినదని, ఈ సూత్రీస్థులు పూజ్యులని తెలియగలదు. వీరికి దేవలకత్వములేదు. దేవలకులు యెవరనగా:—

—విష్ణుధర్మోత్తరే—

శ్లో॥ చండికాయాశ్చమగ్గాయా జ్యేష్ఠాయాభై రవస్యచ॥

రుద్రీస్యపూజకాయేతు తేషా దేవలకా స్తుతాః॥

తా॥ చండికను, దుర్గను, జ్యేష్ఠను, భైరవుని, రుద్రదేవుని, పూజించు వారు దేవకులని చెప్పబడుచున్నారు.

శ్లో॥ “దేవాశవస్తుదేవలః” అనే సామాన్యవచనమునుబట్టి దేవ పూజచేసినవారు అందరున్ను దేవలకులేయని, సాత్వికాది పురాణవివేకము

లేక, తామసపురాణములను మూలముమాచి కొండరు సామాన్యపండితులున్ను, విష్ణుమతద్వేషముచుబట్టి, మరికొండరున్ను, వీరిని దేవలకులని నిందించుచు ఆధునికగ్రంథములలో కొన్ని నిందాపచనములు వ్రాసియున్నారు. “దేవాజీవస్తుదేవలః” అనే సామాన్యపచనముచేత సామాన్యులకు భ్రాంతికలుగుననే యుద్దేశ్యముచేతనే వృద్ధహరీతాది మహాషులు యీభ్రాంతి నివారణార్థము స్పష్టముగా వ్రాసియున్నారు. ఆపచనములెవ్వయినగా:—

—వృద్ధహరీత స్మృతౌ—

శ్లో॥ వైఖానసాస్తుయేవిపాః హరిపూజసతత్పరాః।
నతేదేవలకాఃప్రోక్తా హరిపాదాబ్జసంశ్రియాత్ ॥

తా॥ శ్రీహరినిపూజించే వైఖానసబ్రాహ్మణులు శ్రీహరి పాదాబ్జసంబంధమువలన దేవలకులుఅని చెప్పబడరు.

—స్మృతిత్వైకర ధర్మశాస్త్రే—

శ్లో॥ యేన కేనప్రకారేణ విష్ణోరారాధనంపఠం।
తస్మాదేవలకత్వంతు నవిష్ణువిషయేక్యచిత్ ॥

తా॥ యేప్రకారముచేతనయినను, అనగా ధనముపుచ్చుకునిగాని పుచ్చుకొనకగాని విష్ణ్వారాధనముచేయుట పరిమళేయస్మరణము. అందువల్ల విష్ణ్వారాధనవిషయములో దేవలకత్వములేదు.

—సచ్చరిత్రసుధానిధౌ—

శ్లో॥ వత్సరత్రయమథార్థం యఃపూజయతిదేవతాం।
వినానారాయణందేవం సహిదేవలక స్మృత ॥

తా॥ శ్రీనారాయణదేవునివినాగా ఇతరదేవతను మూడుసంవత్సరములు ధనాపేక్షచే పూజించువారు దేవలకులనబడుచున్నారు. శ్రీనారాయణదేవుని పూజించువాడికి దేవలకత్వదోషములేదు.

సామాన్యులకు భాగ్యంతినివారణనిమిత్తము పూర్వమహాషణలు యీ ప్రకారముగా విశదీకరించినారు.

తామసపురాణములలోనున్న, వాచిననుసరించిచేసిన ఆధునిక గ్రంథములలోనున్న, వాగ్దేయిని నిందావాశ్యములు యీపయి మూడుశ్లోకములవల్లనున్న, పరిహరింపబడుచున్నవని గ్రహించవలెను.

—సాత్వికసాత్వికాదిపురాణవిభాగః—

శ్లో॥ వైష్ణవంనారదీయంచ తథాభాగవతంపరం |
గారుడంచతథాపాద్మం వారాహంశోభనంస్తృతం |
సాత్వికానిపురాణాని శోభనానివరాననే॥

—సాత్వికపురాణములు—

తా॥ 1 వైష్ణవము. 2 నారదీయము. 3 భాగవతము. 4 గారుడము, 5 పాద్మము. 6 వారాహము. యీపురాణములుసాత్వికపురాణములు

—రాజసపురాణములు.

శ్లో॥ బ్రహ్మాండంబ్రహ్మకైవర్తం మార్కండేయంతదైవచ |
భవిష్యద్వామనంబ్రాహ్మం రాజసానినిబోధమే॥

తా॥ 1 బ్రహ్మాండపురాణము. 2 బ్రహ్మకైవర్తము. 3 మార్కండేయము. 4 భవిష్యత్పూర్వము. 5 వామనము. 6 బ్రాహ్మం. యీపురాణములు రాజసపురాణములు.

✽(తామస పురాణములు.)✽

శ్లో॥ కైవమాగ్నేయకంచైవ లైంగంస్కాందంతథైవచ |
కూర్మంచైవతథామాత్స్యం తామసానిప్రచక్షతే॥

తా॥ 1 కైవపురాణము. 2 ఆగ్నేయపురాణము. 3 లింగపురాణము. 4 స్కాందపురాణము. 5 కూర్మపురాణము. 6 మాత్స్యపురాణము. యివి తామసపురాణములు.

సాత్వికపురాణములలో విష్ణుపాసోద్ధవుండ్రీ చక్రిధారణాది ధర్మములనుగూర్చి స్తుతివాక్యములున్ను, దుద్రోర్చనతిర్యక్తుండ్రీలింగధారణాది ధర్మములనుగూర్చి నిందావాక్యములున్ను, విశేషముగానున్నవి.

తామసపురాణములలో దుద్రోర్చన తిర్యక్తుండ్రీ లింగధారణాది కమునుగూర్చి స్తుతివాక్యములున్ను, చక్రాంగణమునుగూర్చిన్ని అర్చకులనుగూర్చిన్ని నిందావాక్యములు కలిగియున్నవి.

సాత్వికధర్మములు పాక్షికములకు గ్రహించ తగినవిన్ని, తామసధర్మములు వర్జించతగినవిగానున్నవి.

❦ (విష్ణుధర్మోత్తరే.) ❦

శ్లో॥ మధ్యమోరాజసోధర్మః తామసస్తద్ధమస్తృతః!

సాత్వికస్తూత మోక్షేయ స్తస్మాత్సాత్వికమాచరేత్ ॥

తా॥ రాజసధర్మములు మధ్యమములు, తామసధర్మములధమములు సాత్వికధర్మము లుత్తమమైనవి గనుక సాత్వికధర్మముల నవలంబించ వలయును.

రాజస తామసపురాణ ధర్మములున్ను, సాత్వికపురాణ ధర్మములకు వ్యతిరేకించకుండా వున్నంతమట్టుకు గ్రాహ్యములు. వ్యతిరేక ధర్మములు త్యాజ్యములు. సాత్విక శాస్త్రోక్తధర్మముల నవలంబించిన వాడ పూజ్యులు.

సాత్విక ధర్మముల నవలంబించినవారు పూజ్యులనుటవల్ల తామస పురాణ ధర్మముల నవలంబించిన తిర్యక్తుండ్రీధారులు నింద్యులాయని శంక గలుగుచున్నది.

❦ (ఇందుకు సమాధానము.) ❦

శ్లో॥ బాహ్యమధ్యంతరంచేతి వైష్ణవంద్వివిధంస్తృతం!

చక్రాదిధారణా బాహ్య మాంతరంహరించితం॥

తా॥ వైష్ణవము? బాహ్యము, అభ్యంతరము, అని రెండువిధములు. చక్రాదిధారణము, బాహ్యవైష్ణవము, హరిచింతనము, అంతరవైష్ణవము. అంతరవైష్ణవమనే హరిచింతనమువల్ల తిర్యక్కుండ్ర ధారులున్న పూజ్యలై యున్నారు.

ప్రస్తుతము యీసాత్వికధర్మముల ననుసరించి, శ్రీరంగము, శ్రీవేంకటాద్రి, శ్రీకాంచీపురము, శ్రీపెరుంబుధూరు, శ్రీతిరువల్లిక్కేణి మొదలయిన స్వయంవ్యక్తాది దివ్యస్థలములలో సాత్వికాచారములయొక్క అనుష్ఠానమున్న, అర్చకులయొక్క గౌరవమున్న, చూచినవారికి స్పష్టముగా తెలియగలదు గనుక గామపురోహిత వాక్యములను విశ్వసించక పై నవ్యాసప్రకారం సాత్వికశాస్త్రోక్త ధర్మము నవలంబించిన వైఖానసవైష్ణవులను పాంచరాత్రావలంబులయిన శ్రీవైష్ణవులనువలె పూజించడము న్యాయమైయున్నది కాబట్టి మేమున్న వానిని పూజించుచునే యున్నాము. యీవిషయమై యింకా అనేకధర్మశాస్త్రవచనములున్నప్పటికి గ్రంథవిస్తరభీతిచే నింతటితో విరమించడమయినది.

విశ్వావసునామసం॥ ర } 4—2—06
మాఖ శు ౧౦ ఆదివారం. }

10717

